XI. évfolyam. Celldömölk 1915. december 19. 51. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKSHEVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

„Modern sebek."

Jelenleg, midőn az egész világ lángokban áll, milliók és milliók állnak egymással szemben és pusztitják egymást, részint szent igazságokért, részint parancsszóra, azok a sebesülések, amelyeket a modern fegyverek és eszközök idéznek elő, nemcsak orvosok, hanem mindenki számára nagy érdekűek. Dr. Leopold Freund, a bécsi garnison-kórház főorvosa Bécsben, igen érdekes előadást tartott ezekről a modern sebesülésekről.

1870. óta minden háboruban az a gyanu támadt, hogy a különösen nehéz sebesülések mind a nemzetközi joggal ellenkező robbanó lövegek, vagy dum-dum-golyók használatára vezethetők vissza. Már Davis angol haditudósító, aki az indiai fölkelés alkalmával jelentette, hogy az angolok ilyen golyókat használnak, megállapitotta, hogy e golyók az európai háboruban nem alkalmazhatók. Különösen energiával beszélt erről a kegyetlen hadieszközről Bruns német sebész a hágai békekonferencián és erélyes beszéde sokban hozzájárult ahhoz, hogy a hágai békekonferencia a tiltott eszközök közé sorolta a dum-dum lövegeket és a robbanó golyókat. Ez a tilalom azonban az orosz, angol és francia hadvezetőséget legkevésbbé sem akadályozta abban, hogy azokat ellenünk és szövetségeseink ellen használja.

A jelenlegi háboruban tapasztalt sebesülésekre vonatkozólag általában azt lehet megállapitani, hogy a könnyű sebesültek száma, akik rövid szabadság után csapataikhoz visszatérhetnek, az előző háborukhoz viszonyitva, nagyon megnőtt. — Ez elsősorban föltétlenül a modern sebkezelésnek köszönhető, amely csak a legvégső esetben alkalmaz műtéti beavatkozást és igyekszik lehetőleg kerülni azt, hogy a sebesült testrészeket el kelljen távolitani. Minőségileg azonban a modern hadieszközök mit sem változtattak a sebesüléseken.

Ami a gránáttól származó sebeket illeti, azok a távolság, a gránát nagysága stb., alapján a legkülönbözőbbek lehetnek. Ezen lövegek robbanásánál mérges gázok képződnek, amelyek épp ugy, mint a heves légnyomás a katonák idegrendszerét tudják megzavarni. Hipnózis utján azonban ezek a zavarok rendszerint gyógyithatók.

A puskagolyók okozta sebek nagyon ritkán halálosak. Freund megállapitotta, hogy még a szivsebesülések sem feltétlenül halálosak. Freundnak volt egy esete, amidőn a golyó a jobb vállon behatolva, keresztülfutott a jobb tüdőn és behatolt a szív kamrájába, ahol egyik szivizomban megakadt és most azzal együtt végez minden mozdulatot anélkül, hogy a sebesütnek bármiféle fájdalmat okozna. A haslövések mindig nagyon veszedelmesek. Igen érdekes az a megfigyelés, hogy a haslövések kevésbbé veszedelmesek, ha a katonát éhes állapotban érik, amikor tehát belei üresek. Egy fiatal orvos éppen ezért azt a nevetségesnek látszó, de komoly alappal biró javaslatot tette, hogy a hadsereget ütközet előtt éheztetni kell.

Az összes sebesüléseknek körülbelül egyötöde talál a jelenlegi háboru tapasztalatai szerint csontot. A röntgenezés segitségével mindennemü csontsérülést meg lehet állapitani és gyógykezelni. Igen sokszor van alkalma az orvosoknak, hogy a Röntgenezés segélyével megállapitsák, hogy a seb — a csont látszólagos borzalmas szétroncsoltsága mellett is — konzervativ kezeléssel is begyógyul, ugy hogy sikerül a műtéti beavatkozások és amputációk számát a legszükségesebbre csökkenteni.

A röntgen-eljárás arra is megtanitotta az orvosi világot, hogy igen nagy számu rendes vagy deformált golyó megmaradhat a testben vagy a csontok között, anélkül, hogy az embert bármiben akadályozná.

Freund szerint a háboruban kialakult orvosi gyakorlatot a következő három szempont jellemzi: 1. Minden nem föltétlenül szükséges műtéti beavatkozás mellőzése, 2. a sebek elzárása, 3. a sebesült testrészek mozdulatlanná tétele. Ezt pedig — bár ellenfeleink barbárnak neveznek, — ők is, mi is, a német Röntgennek és a magyar Semmelweissnek köszönhetjük.

A szülők ezreinek okoz gondot, hogy gyermekeiknek mit vegyenek karácsonyi ajándékul, holott a kérdés eldöntése igen egyszerü. Nézzenek körül itthon a különféle kereskedésekben, amelyek igazán dusan be vannak rendezve és föl vannak szerelve. Nem szükséges ma már más városba mennünk, megtalálhatunk sokérdemü kereskedőinknél mindent, ami gyermekeinknek, hozzánktartozóknak kedves és értékes.

HIREK.

Az őr.

Csend van. Elült még a szél is.
Csillagruhát öltött az ég is.
Fedezékek olyan némák,
Mintha bizony nem is laknák.

Künn a fedezékek előtt
Honvédbaka állja az őrt.
Mig szeme távolba téved,
Lelke lát csodását, szépet.

Gondolati messze szállnak . . .
Kis körébe szép családnak.
Látja őket, simogatja,
Megöleli, csókolgatja.

Imádkozik a kiscsalád:
»Isten, oltalmazd meg apát,
Hogy ott künn a harcok terén
Ne érje őt semmi veszély!«

Honvédbaka könnye csordul,
Mikoron igy haza gondol.
Lába térdig áll a sárban;
Lelke fürdik boldogságban.

Egy durranás! — Egy hangos jaj!
Honvédbaka hanyatt zuhan!
Bátor lelkét golyó járja.
Irigy halál gondját látta.

Kis családnál mostan éppen
Nagyobb gyermek köszön szépen.
Átkarolja anyja nyakát,
S apjának mond jó éjszakát!

PÁLFFY MIHÁLY.

Kitüntetés. *Göttmann* Bódog ny. m. kir. csendőr alezredest, Ferenc Salvátor főherceg, mint a Magyar Vöröskereszt Egyesület védnökhelyettese, a beteg katonák ápolása és ellátása körül kifejtett sikeres működéséért a Vörös Kereszt diszjelvényével tüntette ki. Mi, akik tudjuk, mert látjuk, hogy mily igazi önzetlenséggel párosult szorgalommal tesz-vesz a 70 évet tulhaladt, de ifju szivvel megáldott öreg ur, valóban örülünk eme szép kitüntetésnek. Köztudomásu, hogy ezernyiezerféle elfoglaltsága mellé (mind olyan »titulus sine vitulo) még a helybeli Vöröskereszt-kórház gondnokságát is elfogadta s mint ilyennek igaz hálával tartoznak a sebesültek, mert benne a szigoru katonán kivül egy valóságos édes atyát láthatnak. A magyarok Istene engedje meg a kitüntetettnek, hogy eme ujabb kitüntetést testi és lelki erőben még mennél hosszabb ideig viselhesse, közhasznu munkásságát mennél nagyobb eredménnyel teljesithesse!

Birtokvásárlás. Lajos bajor király fenséges neje megvásárolja gróf Batthyány Lajos v. b. t. t. volt fiumei kormányzó ikervári uradalmához tartozó péterfai gazdaságból mintegy 1900 holdat. A vételár két és félmillió korona körül ingadozik. A tárgyalások most vannak folyamatban.

Jegyzőink közgyűlése. Vas vármegye jegyzői kara mult hétfőn Szombathelyen, a vármegyeháza kistermében megtartotta rendes évi közgyűlését Sokoray Elek elnöklete alatt. Bizonyára a háborus viszonyok miatt jelentek meg csak kevesen. Az elnök jelentése után elhatározták, hogy éppen a jegyzők nagy elfoglaltsága és itthon való nélkülözhetetlensége miatt a központi egyesület közgyülésére ez alkalommal nem küldenek képviselőket. — A számadások jóváhagyatván, a jövő évi költségvetést elfogadták. Egyhangulag elfogadták Keresztényi Béla inditványát, hogy az állami beszerzési előleget valamennyien igénybe veszik, valamint Andalits Lajosnak azt az inditványát, hogy föliratban kérjék a belügyminisztert a hadbavonult segédjegyzőket helyettesitő gyakornokok részére a segédjegyzői teljes fizetés folyósitására. — Velancsics Pál inditványára az alispántól az iroda- és fuvarátalány fölemelését kérik, tekintettel az általános drágaságra. — Szatlmayer Endre inditványára a pénzügyigazgatóság utján föliratban kérik a kormányt, hogy az orsz. betegpénztári pótadónak az adófőkönyvben való lajstromozását engedje meg. — A közgyülés pártolja az ugocsavármegyei társegylet átiratát a középponti egyesület ügyvezető titkári állásának szervezése tárgyában. — Határozatilag kimondták, hogy előterjesztésben kérik az alispánt a jegyzői magán munkálatokról alkotott vármegyei szabályrendelet módositásának a drágaságra való tekintettel leendő kieszközlését, nemkülönben a magánmunkálatok dijainak egységes rendezését. A választások során elnökké ujra megválasztották Sokoray Eleket. Alelnökök: Patonay József és Trotter Győző; főjegyző: Szatlmayer Endre; aljegyzők: Szőllősy János, Kecskeméthy István és Dominkovics Miklós, ellenőr: Fülöp Lajos; pénztáros: Hessky Béla; számvizsgálók: Keresztényi Béla, Kiss Károly és Horváth József; Választmányi tagok minden járásból, igy a sárváriból Velancsics Pál és Weigl Antal, a czelldömölkiből: Andalits Lajos és Tompa László.

Hadiadó vármegyénkben. Az egész vármegyében összesen 257 tétel vétetett tárgyalás alá. Az adófelszólamlási bizottság megállapitása szerint a 20000 koronát meghaladó jövedelemmel biró vasvármegyeiek összes jövedelme a termelési költségek levonásával 14 millió 442.139 kor. 53 fillért tesz ki. A tehertételek (adóssági kamatok, adók, hadsegélyezési adományok, adómentes jövedelem) levonásával az összes adóalap 10.630.756 kor. 79 fillér. A megállapitott jövedelemadó összege 459.606 kor. 18 fillér; az adópótlék 4290 korona. Kerületenkint kivetett hadiadó: Szombathely város 104.751 kor. 65 fill. sárvári járás 69.650 kor. 50 fill., körmendi járás 70.575 kor. 28 fill., felsőőri járás 49.226 kor., vasvári járas 29.803 kor. 14 fill., szombathelyi járas 42.548 kor. 12 fill., czelldömölki járás 92.885 kor. 22 fill., kőszegi járás 21.946 kor. 17 fill., muraszombati járás 16.000 kor., szentgotthárdi járás 11.917 kor. 9 fill., németujvári járás 10.284 korona.

Mikor az ellenség is imádkozott... A most duló nagy háboruban történt az északi harctéren. Egy heves csata után mind a két fél otthagyta a teret. Egyszer csak fölemelkedik az elesettek közül egy magyar katona, térdre borul, leveszi sapkáját, előveszi érmecskéjét és buzgón imádkozik. Imádkozás közben véletlenül oldalt tekint, hát egy ellenséges katonát lát maga mellett teljes fegyverzetben. A sebesült magyar mutatja az érmecskét az ellenségnek abban a reményben, hogy talán nem fogja bántani. Erre az orosz kabátja alá nyul. A magyar behunyta a szemét, mert azt hitte, hogy ütött végórája: revolverért nyúlt a muszka. Néhány pillanat mulva kinyitotta szemét és látta, hogy a másik is mutat egy érmecskét. Ezután az is letérdelt a magyar mellé és igy imádkozott a két ellenség egymás mellett. — Mit kérhetett mindegyik a Mindenhatótól...? (»A sziv.«)

A Vöröskereszt karácsonyfája. A helybeli Vöröskereszt Egyesület a begyült szeretet adományokból a Vöröskereszt-kórházban karácsonyfát állit sebesült katonáink részére, melynek felgyujtása f. hó 24-én d. u. 5 órakor lesz. Ezen alkalommal a Vöröskereszt Egyesület minden érdeklődőt szivesen lát.

Örömtelen világ öröme. A napokban hagyja el a sajtót Szabó István kemenesmagasi-i ev. lelkész *„Örömtelen világ öröme“* cimü munkája. A mű, mely 12 háborus beszédet tartalmaz, értékes alkotás. Mindegyik beszéd ahhoz emeli fel a vigaszt kereső szivet, aki a világ szenvedései között örömünk nekünk: az Istenhez. Melegen ajánljuk a munkát olvasóink figyelmébe, annyival is inkább, mivel a tiszta jövedelem egészében a harcban elesett tanitók árvái javára szolgál. Kapható kiadóhivatalunkban és a szerzőnél. Ára 1 K. 50 f.

Katonák karácsonya a helybeli Vörös-Kereszt kórházban. A helybeli vöröskereszt egyesület elhatározta, hogy ugy, mint a mult évben, az idén is karácsonyfát á'lit a' Vöröskereszt kórházban, s az ott lévő sebesült katonákat karácsonyi ajándékban részesiti. E célra a Vöröskereszt — tekintve hogy a nagyközönség áldozatkészsége amugy is és mindenoldalról igénybe vétetik — külön gyüjtést a folyó évben nem rendez, mégis felkéri a közönséget, hogy aki ezen célra önként bármit is adni szándékozik, adományát — legyen az pénzbeli vagy természetbeni — *Takách Márton főszolgabiró úr lakásán f. hó 22-ig* leadni szíveskedjék. Fenti célra adakoztak: Hollósi Rupert 6 K, Draveczky Árpád 2 K, dr. Király János 10 K, Nunkovits Dénes 10 K, Nunkovits Sándorné 3 K, Takách Mártonné 5 K, dr. Balassa Jenőné 5 K és 300 cigaretta, G. B. 10 K, Huchthausen Ede 3 K és 4 üveg bor, Kemenesaljai Takarékpénztár 10 K, Kabina Anna és Lucia 5 K, Bánóczy Istvánné egy nagy tálca cukorka, egy fogadasból 12 K, Pfeiffer Ottó 100 K, Stauffer Testvérek Répcelak 100 K.

Halálozás. Részvéttel vettük a következő gyaszjelentést: Alulirottak ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalommal jelentik a szeretett apa, após, nagyapa és rokon Deutsch L. Ábrahám urnak 1915. évi december hó 16-án hosszas szenvedés után, életének 80-ik évében történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült teteme f. évi december hó 17-én délután fél 2 órakor fog az izr. vallás szertartasai szerint a czelldömölki sirkertben nyugalomra helyeztetni. Czelldömölk, 1915. december 16. Nyugodjék békében! Deutsch Gyula, dr. Deutsch Samu, Deutsch Ferenc, Deutsch Mór, dr. Deutsch Lajos gyermekei. Deutsch Gyuláné szül. Steiner Paula, dr. Deutsch Samuné szül. Stern Anna, Deutsch Ferencné szül. Herczog Ernesztin, Deutsch Mórné szül. Steiner Rezsin, dr. Deutsch Lajosné szül. Heim Szidónia menyei. Deutsch Irma, Feri, Klára, Deutsch Olga, Kata, Lenke, József, Deutsch József, Sándor, Laczi, Pista, Deutsch Imre, Ervin unokái. Singer Mór sógora. Singer Mórné szül. Fischer Jozefin sógornője. — Az elhunytban dr. Deutsch Samu községi orvosunk, ki maga is szanatóriumban van, édesatyját gyászolja.

Autonomiai képviselőválasztás. A czelldömölki r. k. hitközség ma egy hete tartotta meg a helyi autonomiai képviseletválasztást. Délután 4 órakor Bán János plébános a r. k. fiuiskola emeleti termében megnyitván a választást, pár szóval vázolta a választás célját. Szavazás nem volt, hanem közfelkiáltással megválasztották az eddigi iskolaszéki tagokat, az eltávozott Szabó József helyébe Pécsi Imre nyug. csendőrjárásőrmester került.

Nagyszabásu hangversenyeket rendeznek éjjelenkint a Szentháromság-tér közelében levő kutyák. Boldog környékbeli lakók és halandók, kiknek éjjeli nyugalmáról ily nagyszerüen gondoskodva van a nappali szellemi és testi fáradalmak után! . . .

Szeiler Jenőt, lapunk nyomdájának gépmesterét, ki nyolc hónap óta teljesit harctéri szolgálatot, a nov. 9-én történt egyik bravuros roham alkalmával az ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartásáért a bronz vitézségi éremmel tüntette ki felsőbbsége.

Szeretetadományok a háziezred részére. A huszárok harctéri karácsonyára Vasvármegye nemesszivü közönsége már özönével küldte be a szeretetadományokat. Emlékezzünk meg vármegyénk többi fiairól is, kik hősiesen küzdve állanak őrt északon, farkasszemet nézve az ellenséggel — juttassunk nekik is a szeretet adományaiból egy kis részt, hisz rászolgáltak ők is ugy mint a többiek, a honfitársak megemlékezésére. Jól fog ez nékik esni, hálás szivvel fognak a távol otthoniak jóleleküségére gondolni — kiknek szerető gondoskodása acélosabbá fogja erejüket tenni a további küzdelemre. Küldjünk szeretetadományokat háziezredünk a 83 asok részére is, kik mind ezen vármegye gyermekei. A 83-as tisztek Szombathelyen lakó nejei (Petrovay Álmosné alezredes neje, Czaller Ambrusné őrnagy neje, báró Baselli Rezsőné és Pósfay Edéné századosok nejei) egy bizottságot alakitottak és az adományokat gyüjteni és rendeltetési helyére juttatni fogják. A jószivü adakozók felkéretnek a természetbeni adományokat az »Egyházmegyei könyvnyomda« e célra átengedett helyiségébe küldeni sziveskedjenek. Pénzbeli adományokat (melyek a szükséges tárgyak bevásárlására fognak forditatni) kérjük a cs. és kir. hadkiegészitő parancsnokság Szombathely cimére »szeretetadomány« jelzéssel eljuttatni. — A gyüjtőbizottság nevében Pósfay százados.

Karácsonyi csomagforgalom. A tábori csomagforgalom a karácsonyi időszakban előreláthatólag nagy arányokat fog ölteni és a polgári csomagforgalom szokásos emelkedésére is kell számitani, ugy hogy a posta mai korlátolt teljesitő képessége és a szedvezőtlen közlekedési viszonyok folytán könnyen oly torlódások állhatnak be, amelyek a karácsonyi csomagforgalomnak idejében való lebonyolitását lényegesen hátráltatni alkalmasak. Minthogy pedig a harctéren küzdő véreink méltán elvárhatják, hogy a nekik szánt karácsonyi csomagokat kellő időben megkapják, a Posta igazgatóság ez uton is felhivja a közönséget, hogy a polgári csomagok szétküldését a karácsonyi időszakban — aminek legtöbbször a szokáson kivül egyéb inditó oka nincsen — a legszükségesebb mérvre korlátozzák és ezzel a karácsonyi tábori csomagforgalom akadálytalan lebonyolitását a maguk részéről is mozditsák elő.

A kukorica bejelentése. A földmivelésügyi miniszter a tengeritermés zár alá vételéről szóló rendelet alapján ma a következőket rendelte el: Mindenki köteles az 1915. december hónap 20-ik napján birtokában (őrizetében) levő összes tengerikészletet 1915. december 26-áig az illetékes községi elöljáróságnál bejelenteni. A katonai igazgatás és a Hadi Termény részvénytársaság birtokában levő készlet nem esik a bejelentés kötelezettsége alá. Ez a kivétel azonban nem vonatkozik a Hadi Termény részvénytársaság bizományosaira. Azokat a készleteket, amelyek 1915. évi december 20-ik napján tengelyen, gépkocsin, vasuton vagy hajón fuvarozás alatt állanak, a cimzett köteles a rendeltetés helyére való érkezés után haladéktalanul bejelenteni. Ha a készletet már előbb hatóságilag igénybevették (rekvirálták), a tulajdonos nem rendelkezhetik a készlettel, hanem köteles ügyelni arra, hogy igénybe vett készletének minősége az átvételig meg ne romoljék és emberi élelmezésre alkalmas állapotban maradjon. Ha pedig a készletet eddig hatóságilag igénybe nem vették s abban bármely okból változás áll be, a tulajdonos köteles a készletben beállott változást minden hónap végén az elöljáróságnál bejelenteni.

Esküvő. Szakács Ödön jánosházai évdi. tanító mult kedden tartotta esküvőjét Győrffy Ilonka kisasszonnyal Bobán.

Amit eddig nem tudtunk határozottan. A vármegyei közigazgatási ülésen Marótlhy László dr. az iránt interpellálta meg a pénzügyigazgatóságot, valjon a szolgálatra bevonult népfölkelők tartoznak-e hadmentességi díjat fizetni és illetőleg azok, akik befizették, visszakapják-e? — A helyettes pénzügyigazgató, Huszár Pál dr., kijelentette, hogy a kincstár a már befizetett díjakat hivatalból nem utalja vissza, minden népfölkelőnek azonban, aki az év utolsó napján vonult is be, bélyegtelen kérvényben jogában áll a már befizetett díjakat visszakövetelni, akik pedig még nem fizették be s időközben szolgálatra behivatnak, azokat hivatalból fogják törölni.

A Kárpátokért. A feldult kárpáti falvak felépítésére a többek között Bán János és Röh Pál 20-, illetve 12 koronát, Karakó község pedig 72 koronát adományozott.

Innen-onnan. A genuai kikötőben a mult héten a töméntelen áru között, amely hely hiánya miatt szabad ég alatt van elraktározva, tüz támadt, mely alig néhány perc alatt átcsapott két óriás raktárra és egy vasuti vonatra. A kár több millió lira és ezenkivül elpusztított húsz megrakott vasuti teherkocsit. — Svájcba történő fizetésnél jelenleg 100 frank = 136 K. — Müncheni levelezőnk irja, hogy a bajor sör ára valamivel emelkedett. — A horvát bán rendeletet adott ki, mely zár alá helyezi Horvát-Szlavonország egész területén a fogyasztásra használható tojást és a szárnyasok minden fajtáját. — A szerbek visszavonulásával Albánia a háboru szinterévé lett s most fölvetődik ama kérdés, miképp tudja a menekülők és üldözők ujabb áradatát élelemmel ellátni, holott ujabban Montenegró is nagy igényekkel jelent meg az ugyis szegény albán piacon. — Pénzügyi körökben nagyon sötét szinben látják Oroszország pénzügyi helyzetét. Már a háboru kezdetén háborus napi kiadása 15 millió rubelra rugott; ez azóta 19 millióig emelkedett. — Az olasz államadósság 1914. aug. 1 én 1179 millió lirát, 1915. május 23-án, a hadüzenet napján, 2051 millió lirát, ez év jún. 30-án 3068 millió lirát tett ki, mig a háboru első három hónapja alatt 4065 millió lirára növekedett. — Megnyugtató az a hir, hogy a bukaresti »kivitelt intéző bizottság« engedelmet adott arra, hogy Törökországba ezer vaggon lisztet szállitsanak. — Az olyan ember, aki az aranyborjut imádja s az esze mindig azon jár, hogy minél több pénztpénzt halmozzon össze, nem hasonlit Arisztideszhez, aki szegényen halt meg. Azaz: egyben hasonlitanak egymáshoz: egyik sem viszi el más világra a bugyrát, ha üres az, ha tele tömött. — Oroszországban körülbelül 20 millió török-tatár él szomoru sorsban. Az orosz kormány minden eszközzel elnyomja e népréteg kulturális törekvéseit. Már csordultig megtelt a keserü pohár: a mai Oroszország egykori urai, a *turániak*, függetlenül akarnak élni a jövőben. — Tekintetünk most különösen Szalonikira és környékére esik. A támadónak mindaddig joga van üldözni a *semleges területre* menekülő ellenséget, ameddig a semleges állam le nem fegyverezi a futó csapatokat. Ha Görögország az ántánt csapatoknak szabad mozgást engedélyezett saját területein, esze ágába sem fog jutni ugyanazt a szabad mozgási jogot a középponti szövetségesektől megtagadni, ha ezek követni akarják az elmenekülő ellenséget. — Szegény Petár király menekül, megy, fut gyalogszerrel vagy lóháton, szekéren vagy hordágyon. Foglyok elmondása szerint bizony Péter király urat hordágyon is kellett vinni, mert Kula-Ljumától nyugatra a Drina folyó mentén az ut még lovak részére is járhatatlan. Megverte az Isten Péter király urát. Bizony-bizony mondom: állásával nem cserélne meg egy becsületes magyar hegybiró.

A 43—50 éveseket — szombathelyi hir szerint — akiket a sorozáson alkalmasnak találtak, ujra fölülvizsgálják. Állitólag erre az elhatározásra a honvédelmi miniszternek a fölmentés iránt való tömeges kérvények adnak okot, továbbá meg az a körülmény is, hogy nem várt nagy számban soroztak be őket.

Apró hirek. Pártos Károly vasvári tanitó irja Az Ujságban: Egy honvédhuszár, — nevét érthető okokból nem közlöm a nyilvánossággal, — aki márciusban, Przemysl elestekor jutott orosz fogságba, okt. 8-diki keltezéssel igen érdekes levelezőlapot irt feleségének. Röviden kérdezősködik családja hogylétéről s ilyen rejtélyesen zárja sorait: »Ezerszer csókol *Ezkétlap* Samu.« Felesége csakhamar kihámozta, mit jelent az »Ezkétlap« aláirás, meggyőződött róla, hogy férje *két* levelezőlapot ragasztott együvé s erre hivta föl a figyelmét. Óvatosan szétbontotta az összeragasztott két levelezőlapot és valóban érdekes, nagyon szép és az ottani állapotokat élénken jellemző irást talált rajtuk és a közéjük csusztatott tenyérnyi papiroson. — A be- és kivándorlási statisztika nyomán *amerikai* ipari körökben nagy munkáshiánytól tartanak, amely gazdasági és szociális téren is éreztetni fogja hatását. A vasutak és hajóvállalatok már most is érzik a bevándorlás elmaradását. A háboru után az európai országok minden eszközt megragadnak a visszavándorlás előmozditására, ez is növeli majd a munkáshiány nyomán járó bajokat. — Németországban befolyt az első hadiölcsön után 4.6 milliárd, a másodikon 9 milliárd, a harmadik 12 milliárd marka, melyből folyósitottak eddig 26 milliárdot, 4 milliárd még nincs kimeritve s az elég is lesz a jövő év tavaszáig.

A tábori posta cenzurája megszünt. A K—H. illetékes helyről azt az értesitést nyerte, hogy a hadrakelt seregnél a tábori- és hadtáp posta állomáson föladott leveleket a jövőben zártan, minden cenzura nélkül továbbitják a cimzettnek. A harctérről érkező levelek kezbesitését tehát nem fogja többé késleltetni a cenzurálás. A hadrakelt seregnél levő parancsnokságok mindazonáltal időnként, próbaképpen átvizsgálják a leveleket és szigoruan felelősségre vonják azt, aki a fönnálló rendelkezések ellen vét. A harctéren föladott postai küldemányeket a parancsnokság pecsétjével kell ellátni. — A hadügyminiszter nagy sulyt vet arra, hogy a mohammedán katonákat vallási mivoltukban semmiféle sérelem se érje. Már régebben elrendelte a miniszter, hogy az izlám vallásu legénység részére külön főzzenek és minden tekintetben elégitsék ki vallásuk által előirt kivánalmaikat.

Bánatos szivvel tudatjuk, hogy szeretett öcsénk, sógorunk, illetve nagybátyánk

Szakács Ernő

1915. október hó 13-án az északi harctéren ellenséges golyótól találva, 30 éves korában hősi halált halt.

Czelldömölk, 1915. dec, 18.

Nyugodjék békében!

Horváth János és családja.

Feloldott munkaszünet. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a mai vasárnapon, a karácsonyi vásárlásokra való tekintettel az ipari és kereskedelmi szállitás a vidéken este 6 óráig végezhető legyen.

A hősök özvegyeinek ellátása. Nyugdijtörvény revizioján dolgoznak most a belügyminisztériumban. Mint értesülünk, a revideált nyugdijtörvényjavaslat szerint a harctéren elesett állami, törvényhatósági, városi, községi hivatalnokok és alkalmazottak hátrahagyott családjai a rendes nyugdij kétszeresét fogják kapni.

Adományok a sebesült katonáknak: A czelldömölki Vöröskereszt-kórház és vasuti üdülő-állomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Gyömörei György (Inta) naponta 10 l. tej, Klein Vilmos naponta 10 l. tej, Draveczky Árpádné 2 kiló zsir, Stauffer Testvérek Répcelak 5 kg. sajt, Fényes Ferenc kávés az összes katonáknak kávé és sütemény, Pfeiffer Ottóné (Vönöczk) 1 zsák alma, *Pápócz és Szentmiklósfa* községek adománya: 100 kenyér, 100 fej káposzta, 1 zsák burgonya, husnemü, 1 kg. cukor, pótkávé, 1 kosár bab és 22 K 10 fillér. *Kenyeri község*: 34 kenyér, 200 drb. tojás, 1 zsák bab, 1 kosár alma, Weisz Kálmán 24 l. tej, Záborszky Sándorné egy nagy tálca dióskalács.

A Gyermekszanatorium karácsonya. A háboru szerencsétlen beteg árvái részére épül Balatonszabadin egy 200 ágyas gyermekszanatórium. Az intézet belső modern higienikus berendezése érdekében fordul most gróf Zichy János kormányzó elnök oly kérelemmel a társadalomhoz, hogy szegény és gazdag egyaránt nyissa meg szivét, amikor saját gyermekének karácsonyfáját diszíti és gondoskodik anyai, apai szivének boldogságára, saját kisdedének öröméről, gondoljon némi adománnyal azoknak árván és betegen maradt kisdedeiről, akik életüket áldozták a Haza és mindannyiunk megvédéséért és akiknek megmentését tüzte feladatául a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület. — Nagyobb alapitványok közvetlenül gróf Zichy János kormányzó elnökhöz: (Budapest, VIII. Vasutca 10.) intézhetők, mig adományokat elfogad a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület: (Budapest, VIII. Stáhly-utca 15.), ahol gyüjtőivek is rendelkezésre állanak. Adományokat lapunk is elfogad.

Iskolaügyi állapotok vármegyénkben. A vármegyei közig. bizottság december havi ülésén az uj kir. tanfelügyelő jelentése iskolaügyünkre nézve bizony elég szomoru, pedig csak sima áttekintést nyujtott; hát ha egyes iskolák belső ügyeit szellőztetné meg, még ott is, ahol az iskolában nem volt szünetelés és egyebekben kell a hibát keresni . . . A háboru okozta tanitóhiány miatt vármegyénkben 3 állami és 4 községi elemi iskolában szünetel az előadás. A róm. kath. iskolák közül többnél szünetel az oktatás, de erről a tanfelügyelő nem terjeszthet be jelentést, mert még a szükséges adatok nem érkeztek be. Az ág. h. ev. iskolák közül 11 szünetel. A jelentés kiemeli, hogy a felekezeti iskoláknál nagyon megnehezíti a helyettes-tanitó alkalmazását az a körülmény is, hogy az iskolaföntartók a helyettesek tiszteletdijainak fedezésére a megfelelő összeggel nem rendelkeznek . . . Sok iskolában az oktatás az előző tanévben a kivánt követelményeknek megfelelően nem volt keresztülvihető, egyes iskolák ezért nem képesek a kivánt eredményt fölmutatni, mert kénytelenek a mult tanév hiányait pótolni.

Tolvaj cigányok. Magas látogatói voltak Nemeskocs községben Szabó Lidiának: Korpács Lajos zalaegerszegi cigány és ennek barátja, valami Morzsa nevezetü. A leány otthon nem létében ennek szekrényét feltörvén, 80 koronát elemeltek és — szokás szerint — megszöktek. A csendőrség körözi a »fáintos« urakat.

Rózsavölgyi 1915. évi Karácsonyi Albumát ez évben is örömmel fogják fogadni mindazok, kik a mult évben is vásárlói voltak az albumnak, viszont kárpotlást nyernek igen sokan, akik mult évben nem vásárolhattak meg az érdekes albumot, mert rövid pár hét alatt teljesen elfogyott. Nem akarunk jóslásokba bocsátkozni, de ha végig olvassuk az 1915. évi album tartalmát és ismételten meg-megnézzük annak izléses kiállitását, jogosan hihetjük, hogy a több ezer példányban nyomott első kiadása a kiváló magyar zenegyüjteménynek rövid idő alatt el fog fogyni. Nagysikerü operettek, kabaré-, müdalok, katona nóták, szalon és táncdarabok teszik gazdagga a 106 oldalas zenegyüjteményt, mely diszes kiállitásánál és szolid tartalmánál fogva a legértékesebb karácsonyi ajándék. Kapható lapunk kiadóhivatalában, a helyi könyvkereskedőknél és a kiadónál Rózsavölgyi és Társánál Budapest, IV., Szervia-tér 5.

Oroszország fölosztása. Abból az alkalomból, hogy máris uj államalakitási törekvések nyilvanulnak különösen Oroszországban, a Külügy-Hadügy cimü kitünő katonai szaklap dec. 12-diki száma rendkivül érdekes térképet mutat be olvasóinak, amely ama törekvések tavlatát hüen ábrázolja. Nem mi akarunk osztozkodni Oroszország testén, nem mi tagoljuk szét ellenségeink földjét, mint ahogy az antánt megosztozkodott volt a mi országainkon még a világháboru elején. De föltámadnak — ugymond — az orosz béklyóba vert rokonlaju *török-talár* népek milliói és visszakövetelik leigázott régi függetlenségüket. Itt járnak ma közöttünk e fölszabadulni vágyó népek kiküldöttjei s egyengetik az utját Oroszország végleges fölosztásának s a régi krimi, kazáni, kaukázusi, turkesztáni és kirgiz-kazak khansagok tervbevett uj államalakulásainak. Beláthatatlan persp ktiva nyilik meg előttünk ezeknek az Európát-Ázsiát átalakitó törekvéseknek nyomában. Meglesz a turáni és a germán népek szövetkezése! E gondolattól rettegnek ellenségeink. Az Idő maga hivja életre az orosz csizmával legazolt régi kulturnépeket. El fog, el kell következnie a turáni és germán népek hegemóniájának a népszabadság ellenségei fölött.

Uj vasut Törökországban. Mint szorgalmas ujságolvasók vegyük magunk elé a megfelelő térképet! A török kamara 150 millio p asztert szavazott meg az Angora-Erzerum (Az Angorától a Feketetengerig) a Muradtrodostói, az Angora-rodostói és Erzerum-tengerpartu vasutak összekötő vonalak, valamint a hozzátartozó mellekvonalak, kikötők és rakodópartok kiépitésére.

MOZI

1915. december 19-én vasárnap:

Az éj homályában.

Történet a művészvilágból 3 felv.-ban.

Hiv a császár.

Hazafias szinmü 2 felvonásban.

A boxolo. Amerikai vigjáték.
A hipnötizőr. Humoros jelenet.
Polidor a rablogyilkos kitünő bohózat.

Legujabb haborus képek 9 ik sorozat.
Eredeti felvételek.

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy a mozi gépei immár teljesen rendbe vannak hozva s igy az előadások zavartatlan menete biztositva van.

Steckenpferd-liliomtej

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.

Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szeplő ellen. való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! — Sok legnagyobb kitüntetés! Beválásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérert kapható gyógyszertárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképen kitünő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fill. 1 tubus.) Kitünő szer női kezek gondozására.

Időjárásunk szeptemberben. 1—3: jó idő. 4: a mult éjjel sürü eső, este + 16 fok, ekkor nagy déli szél támadt. 5: d. e. kevés eső, a felhők egymást kergették. 6: reggel korán fél órán tartott eső irtózatos ész. széllel, mely egész nap dühöngött, este 7-kor + 12 fok. 7—8: borult, élénk ész. szél, 9-én szintén. 10: borult. 11: hüs, terhes felhők. 12—13: kellemes, többnyire derült, csöndes. 14: ponpás, derült, melegebb. 15: hajnalban sürü eső, azután derült. 16—18: derült, jó idő, 18-án este ronda szélvész támadt. 19: hüs, néha derült. 20: hóharmat, pompás derült. 21: gyönge, hüs ész. szél, derült. 22: hóharmat, gyönyörü derült. 23: szeles-száraz. 24-én élénk szél száritja a földeket. 25: egész nap szélvész. 26: száraz, este borult. 27: derült, csunya dny. szél, este megállott, éjfélben sürü eső, másnap délig, azután is szemetelt. 29: d. e. derült, meleg, d. u. borus. 30: derült, d. u. borult, este lezuhant a nagyon tartós sürü eső.

Szerkesztői üzenet.

N. N. (Merseváth). Bár a soraiban foglaltak szerint akadhat olyan, ki megfeledkezik kötelességéről, sorait mégsem közölhetjük, mert névtelenül küldte be. Könnyü valakinek a becsületét pocskondiázni, de azért tessék helyt is állani. Nehéz ám valakinek a becsületét visszaállitani, ha azt oktalanul tönkre tettük! Ugyis lehet tapasztalni, hogy népünk még a »bolhából is elefántot szeret csinálni.« Ha annyira szükségesnek látja sorai közlését, tessék nevét aláirni; ezzel azt bizonyitja, hogy a soraiban foglaltakért szükség esetén helyt is tud állani.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

2 darab vaskályha olcsón eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Követelje azonban, hogy szállitoja Önnek csakis **OLLA**-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékü silány utánzatot, mint »ép oly jót« feldicsérni. Kedvelt minőségek:

1203. sz. »Extrafinom« minőség 6 K.
1204. sz. »Superfinom« minőség 8 K.

Kapható: Dr. Bisitzky András gyógyszertárában Czeldömölkön.

MIT vegyünk karácsonyra ajándékba azoknak, akik a szépet és a zenét szeretik?

A legértékesebb, a legszebb és a legnagyobb magyar zenegyüjteményt

Rózsavölgyi 1915. évi Karácsony Albumát.

Ára füzve 5 kor., kötve 7 kor., 106 oldal, 46 értékesnél értékesebb zenemüvet tartalmaz.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Temetkezési vállalat.

Czeldömölkön a Kossuth Lajos-utcában (Központi kávéház mellett)

temetkezési vállalatot létesitettem.

Beszerezhetők nálam az összes **temetkezési** cikkek, **diszes érc- és fakoporsók, sirkoszorukból nagy választék.**

Temetéseket a legegyszerübbtől a legdiszesebbekig vállalok.

Ravatal-felállitás megegyezés szerint.

BERECZ LAJOS

asztalos, temetkezési vállalkozó.

Lakás: **Ferenc József-utca.**

Pápai gőz- és kádfürdő

reggel 6 órától egész nap nyitva. Csütörtökön délelőtt és délután a gőzfürdőt hölgyek használhatják.

Masszás és tyukszemvágás.

hogy ezt a kincset megóvja.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk